

20.06.2022

Asia/13

§ 479

Kuntamallin käyttöönotto tilapäistä suojelua saaville

HEL 2022-008064 T 02 05 01 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti tehdä sopimuksen Luona Oy:n kanssa Helsingin kaupungin majoituspalvelun tuottamisesta Luona Oy:lle. Sopimuskausi päättyy 30.9.2022 ja mahdollinen optiokausi päättyy 4.3.2023.

Lisäksi myönnetään kaupunginhallituksen käyttövaroista kaupunkiympäristön toimialalle enintään 170 000 euroa Luona Oy:n laskutuksen ulkopuolisiin majoituspalvelun kustannuksiin.

Kaupunginhallitus oikeutti kansliapäällikön allekirjoittamaan sopimuksen Luona Oy:n kanssa.

Käsittely

Esittelijä muutti ehdotuksensa kappaleen 17 viimeisen lauseen muotoon: Määrärahaa voidaan luonnehtia Helsingin kaupungin sijoitukseksi siihen, että Helsingissä oleskelevat ja Helsinkiin verkostonsa muodostaneet ukrainalaiset sotaa paenneet henkilöt voivat myös jäädä Helsinkiin.

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysjohtaja, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää tehdä sopimuksen Luona oy:n kanssa Helsingin kaupungin majoituspalvelun tuottamisesta Luona oy:lle. Sopimuskausi päättyy 30.9.2022 ja mahdollinen optiokausi päättyy 4.3.2023.

Lisäksi myönnetään kaupunginhallituksen käyttövaroista kaupunkiympäristön toimialalle enintään 170 000 euroa Luona oy:n laskutuksen ulkopuolisiin majoituspalvelun kustannuksiin.

Kaupunginhallitus oikeuttaa kansliapäällikön allekirjoittamaan sopimuksen Luona oy:n kanssa.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Kuntamallin tarkoituksena on mahdollistaa tilapäistä suojelua hakevien ja saavien henkilöiden majoittuminen siellä, mihin he ovat asettautuneet Suomeen saapuessaan. Kyseessä on nopea ja väliaikainen ratkaisu, jossa kunta tuottaa vastaanottokeskukselle ja tilapäistä suojelua hakeville ja saaville henkilöille vastaanottoon kuuluvia majoitus- ja ohjauspalveluita.

Tilapäinen suojelu on tarkoitettu Ukrainasta sotaa pakeneville henkilöille. Tilapäisen suojelun myöntäminen mahdollistaa sen, että suojelua voidaan tarjota rajatulle joukolle nopeassa ja turvapaikkamenettelyä kevyemmässä prosessissa. Tilapäinen suojelu perustuu EU:n tilapäisen suojelun direktiiviin, joka on käytössä nyt ensimmäistä kertaa. Neuvoston päätös tuli voimaan 4.3.2022 ja jätti jäsenmaille harkintavaltaa suojelun tarkan kohderyhmän määrittämiseen. Valtioneuvosto päätti asiasta 7.3.2022. Suomessa suojelua annetaan Ukrainan kansalaisille, jotka eivät voi palata takaisin Ukrainaan Venäjän hyökkäyksen takia, Euroopan ja Schengen-sopimuksen ulkopuolisten maiden kansalaisille ja kansalaisuudettomille, jotka ovat oleskelleet Ukrainassa laillisesti ja joiden paluu lähtömaahan turvallisesti ja pysyvästi ei ole mahdollista. Lisäksi tilapäistä suojelua annetaan ukrainalaisten ja Ukrainassa kansainvälistä suojelua tai vastaavaa kansallista suojelua saaneiden perheenjäsenille, jos perheside on muodostettu Ukrainassa ennen 24.2.2022.

Kuntamallin piiriin kuuluvat vain tilapäistä suojelua saavat sekä henkilöt, jotka ovat hakeneet kansainvälistä suojelua sekä tilapäistä suojelua. Henkilön tulee olla rekisteröitynyt kunnan kanssa sopimuksen tehneen vastaanottokeskuksen asiakkaaksi ja henkilön kuulumisesta kuntamalliin tulee olla sovittu vastaanottokeskuksen kanssa.

Kuntamallin piiriin kuuluvat henkilöt majoitetaan kunnan omistamissa tai vuokraamissa asunnoissa, joiden tulee olla asumisen vaatimukset täyttäviä. Kunnan tuottamaan majoitukseen sisältyy asuntojen kalustus ja varustus välttämättömillä tarvikkeilla, sähkö, vesi, jätehuolto, huolto-työt, vakuutukset sekä asuntojen ennallistaminen sen jälkeen, kun henkilö muuttaa pois asunnosta. Kunta ei saa erikseen korvausta näis-

tä kustannuksista, vaan nämä sisältyvät kunnalle maksettavaan vuorokausihintaan.

Kuntamallia toteutetaan Maahanmuuttoviraston, vastaanottokeskusten ja kuntien yhteistyössä ja yhteistoimintana.

Toteutus

Helsinki tekee sopimuksen palvelujen tuottamisesta ja kuntamallin mukaisesta toiminnasta Luona oy:n kanssa. Yhtiö vastaa Helsingin vastaanottokeskuksen toiminnasta. Sopimus on voimassa 30.9.2022 saakka, mutta sisältää optiokauden, joka kestää enimmillään 4.3.2023 saakka. Maahanmuuttovirasto ilmoittaa viimeistään 15.8.2022 option mahdollisesta käytöstä.

Helsingin kaupunki tuottaa kuntamallin piiriin kuuluville ja vastaanottokeskuksen kanssa sovituille henkilöille asianmukaisesti kalustetut, asumiseen tarkoitetut ja säädöstenmukaiset asunnot. Lisäksi Helsingin kaupunki tuottaa kuntamallin piiriin kuuluville ja vastaanottokeskuksen kanssa sovituille henkilöille asumiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

Helsinki vastaa henkilön asumisesta niin kauan, kun se laskuttaa vastaanottokeskusta asumispalvelun tuottamisesta kyseiselle henkilölle. Kaupunki pitää rekisteriä kuntamallissa asuvista henkilöistä ja vastaa tuottamiensa palveluiden laadusta ja asianmukaisuudesta.

Majoituspalvelu toteutetaan yhteistyössä Luona oy:n kanssa, jonka vastuulla on vastaanottokeskustoiminta Helsingissä. Kuntamallin piiriin kuuluville henkilöille annetaan mahdollisuus joko majoittua Luona oy:n tarjoamiin vastaanottokeskuksiin tai Helsingin kaupungin tarjoamiin asuntoihin. Helsingin kaupungin vastuulla on asuntojen tarjoaminen sekä niiden kalustaminen ja varustaminen. Asumisen aikaista tukipalvelua kuntamallin piiriin kuuluvat henkilöt saavat Luona oy:n kautta. Helsingin kaupunki tekee lopulliset majoituspalvelun piiriin pääsevien henkilöiden valinnat.

Majoituspalvelussa käytetään Helsingin kaupungin suorassa omistuksessa olevia vapaarahoitteisia asuntoja. Kyseisiä asuntoja hallinnoi Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden (RYA) asuntoyksikkö. Vapaita asuntoja, jotka soveltuvat kyseiseen käyttöön, on noin sata kappaletta. Maahanmuuttoviraston laskentakaavan mukaan näihin on mahdollista asuttaa arviolta noin 450 kuntamallin piiriin kuuluvaa henkilöä.

Helsingissä ARA-vuokra-asuntojen käyttäminen kuntamallin piiriin kuuluvien henkilöiden asuttamiseen ei ole mahdollista. Tällä hetkellä noin 11 000 henkilöllä on voimassa oleva hakemus Helsingin ARA-vuokra-

asuntoihin. ARA-asuntoja vapautuu Helsingissä keskimäärin noin 3500 vuodessa. Niihin asutetaan ensisijaisesti helsinkiläisiä, jotka ovat hakenneet kaupungin asuntoa. Suurin osa ARA-vuokra-asuntoa hakevista on erittäin kiireellisessä asunnontarpeessa olevia. Tästä johtuen Helsingissä kuntamallissa turvaututaan tyhjänä olevan vapaarahoitteen asuntokannan käyttämiseen.

Kustannukset

Helsingin kaupunki saa Luona oy:ltä korvausta noin 154 000 €/kk, mikäli Helsingin kaupunki majoittaa 450 kuntamallin piiriin kuuluvaa henkilöä. Korvaus on henkilö ja vuorokausiperusteinen, ja Helsingin kohdalla tämän suuruus olisi 11,44 €/hlö/vrk.

Korvaus perustuu maahanmuuttoviraston kuntamallin palvelukuvauksessa olevaan laskentakaavaan: Kunnan ARA-vuokratason neliöhinta * 60 m² (kaksio) /3 henkilöllä/30 vrk + muut kulut. Muiden kulujen korvaus on 2,4 €/henkilö. Muihin kuluihin sisältyy asuntojen kalustus, sähkö, vesi, jätehuolto, huoltotyöt, vakuutukset, asuntojen ennallistaminen sekä henkilöille annettava ohjaus ja neuvonta.

Helsingin kaupunki laskuttaa Luona oy:tä sopimuksen mukaisesti. Laskutus ei todennäköisesti kata kaikkia majoituspalveluista aiheutuvia kustannuksia, joten Helsingin kaupunki varautuu kattamaan kustannuksia myös itse. Tätä varten kaupunginhallituksen on tarpeen myöntää käyttövaroista enintään 170 000 euroa tällaisia kustannuksia varten. Määrärahaa voidaan luonnehtia Helsingin kaupungin sijoitukseksi siihen, että täällä oleskelevat ja tänne verkostonsa muodostaneet ukrainalaiset sotaa paenneet henkilöt voivat myös jäädä tänne.

Vastaanottokeskus seuraa asiakasrekisterin avulla kuntamallin majoitusvuorokausia. Rekisteriä koottaessa tarkistetaan, että siihen kuuluvat henkilöt ovat hakenneet tai saavat tilapäistä suojelua. Vastaanottokeskus toimittaa rekisteristä poimitun asiakaslistan Helsingin kaupungille joka kuukauden päätyttyä, viimeistään seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Helsingin kaupungin vastuulla on tarkistaa listaus ja sen perusteella tehdä lasku vastaanottokeskukselle kuukausittain viimeistään laskutuskuukautta seuraavan kuukauden 30. päivään mennessä. Vastaanottokeskus ei korvaa Helsingin kaupungille tyhjistä, kalustetuista asunnoista tai varallaolosta, vaan korvauksia maksetaan ainoastaan toteutuneista majoitusvuorokausista. Helsingin kaupunki tai muu taho ei saa periä henkilöltä maksua tai edellyttää muuta vastiketta majoituksesta.

Helsingille aiheutuvat kustannukset riippuvat pitkälti siitä, kuinka monta kuntamallin piiriin kuuluvaa henkilöä asuntoihin majoitetaan. Kuntamallissa Helsingin kaupunki ei sitoudu mihinkään tiettyyn asiakasmäärään.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan tekemien laskelmien mukaan Helsingin kaupunki saisi Maahanmuuttovirastolta korvausta noin 153 000 €/kk, mikäli Helsingin kaupunki majoittaisi 450 kuntamallin piiriin kuuluvaa henkilöä.

Kuntamallista aiheutuvat kustannukset koostuvat mm. menetetyistä vuokratuotoista, kalustamisesta ja varustelusta sekä henkilöstökuluista. Menetetty vuokratuoto ovat suuruudeltaan 120 000 €/kk, toimintaan varattujen asuntojen keskivuokran ollessa 1043 €/kk. Asuntojen todelliset kustannukset muodostuvat yhtiövastikkeista, jotka ovat 51 000 €/kk. Yhtiövastikkeen keskimääräinen suuruus on 444 €/kk. Asuntojen kalustamiseen ja varusteluun liittyvät kustannukset ovat 1100 €/kk/asunto, ja tämä sisältää kalustamisen, varustelun sekä sähkö, vesi, jätehuolto, huoltotyöt sekä asuntojen ennallistaminen. Nämä kustannukset toimintaan varattujen asuntojen osalta ovat yhteensä 125 000 €/kk. Henkilöstökuluista aiheutuvat kustannukset on arvioitu olevan noin 10 000 €/kk. Summa sisältää projektihenkilön rekrytoinnin sekä muut hallinnolliset kustannukset, esim. mahdolliset tulkkaukset.

Alkuinvestointien takaisinmaksuaika määräytyy sopimuskauden pituuden mukaan. Majoituspalvelujen kohdalla sopimuskausi on voimassa 30.9 saakka. Alkuinvestointeja olisivat mm. asuntojen kalustamisen ja varustamisen aiheuttamat kustannukset, arjen ohjaajien rekrytointi ym. Kustannusarvioissa olemme pyrkineet kattamaan alkuinvestoinneista syntyneet kustannukset sopimuskauden aikana.

Tässä laajuudessa toteutettavan majoituspalvelun kustannukset sisältäen yhtiövastikkeet ja muut kulut ovat kaupungille yhteensä 186 000 €/kk. Luona Oy:ltä saatavat korvaukset ovat 154 000 €/kk, jolloin kaupungin todellisiksi kustannuksiksi jää 32 000 €/kk.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Ilkka Haahtela, maahanmuutto- ja työllisyysjohtaja, puhelin: 310 25565
ilkka.haahtela(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia